

Lov og Evangelium

Nr. 10

DESEMBER 2011

47. årgang

Foto: Ingar Gangås

Oppbyggelig blad på evangelisk luthersk grunn

Bladet Lov og Evangelium

utgis av Norsk Luthersk Lekmannsmisjon og blir sendt gratis til alle som sender ekspedisjonen navn og adresse. Bladet kommer med 10 nr. i året. Gaver til bladet kan sendes kasserer i NLL.

Ansvarlig for bladet:
Red.nemnda ved formann Ingar Gangås

Abonnement, oppsigelse og adresseforandring sendes ekspedisjonen v/Magne Ekanger, Rolfsnes, 5420 Rubbestadneset
Tlf. 53 42 92 14/412 45 598
E-post: magne.ekanger@bluezone.no

NORSK LUTHERSK LEKMANNSMISJON

ble grunnlagt i 1963 av venner av den luthersk-rosenianske forkynnelse, og ønsker å forkynne Guds ord i skrift og tale både i Norge og ute på misjonsmarken. NLL støtter den lutherske kirken i Moldova og luthersk litteraturarbeid i Bolivia og Peru.

Formann: Reidar Heian, Daleneveien 175,
3158 Andebu. Tlf. 33 44 14 19/414 95 526
E-post: reidunar_heia@hotmail.com

Sekretær: Ingar Gangås,
Furustua, 7690 Mosvik
Tlf. 74 06 46 50/901 51 234
E-post: ingar.gangas@live.no

Kasserer: Kari Mangelrød, Fossnes-
veien 13B, 3160 Stokke. Tlf. 33 11 24 05/
915 58 562 – E-post: bibelskolen@nll.no

Bankgiro: 3000 22 26193
Dansk bankgiro: (4665) 10639360
Svensk postgiro: 178 84 80-0

BIBELSKOLEN PÅ FOSSNES

ble grunnlagt i 1992, og eies og drives av NLL. Skolen har både halvårig og ettårig kurs, og det er også adgang til å følge undervisningen i kortere perioder.

Skolen ønsker å formidle tillit til Guds ord og spørre etter de gamle stier (Jer 6:16), samt fremme den arv vi har fra lekmannsbevegelsen og våre lutherske lærefedre.

Adr.: Fossnesvn. 13B, 3160 Stokke
Tlf. 33 33 89 00 – Fax 33 36 56 65
Bankgiro: 3000 22 26193
E-post: bibelskolen@nll.no

Rektor: Per Bergene Holm
3282 Kvelde. Tlf. 33 11 26 96

INTERNETT: www.nll.no

Kristus-statuen

i Cochabamba, Bolivia (se forsiden), ble påbegynt i 1987 og fullført i 1994. Den er 34 meter høy og står på en sokkel som hever den med ytterligere 6 meter. Avstanden mellom finger-spissene er nesten 33 meter, og hele statuen – som er bygd i betong – er estimert til å veie 2 200 tonn.

Statuen står på et høydedrag og skuer utover byens befolkning, som i dag teller vel 1 million innbyggere.

Minnet om Jesus lar seg ikke utviske så lett. Men han er noe langt mer enn en hvitmalt betongkoloss. Han er «den levende stein, som ble vraket av mennesker, men er utvalgt og dyrebart for Gud» (1Pet 2:4) og som Bibelen kaller oss til å tro på: «Se, jeg legger i Sion en hjørnestein, utvalgt og dyrebart. Den som tror på ham, skal ikke bli til skamme» (2:6).

Det er ikke nok å hylle Jesus som profet og en stor velgjører, ei heller å bygge flotte minnesmerker av ham, dersom minnet om ham som *frelser* er blitt borte.

Vi skal snart feire jul. Det er over to tusen år siden Jesus ble født. Han fikk navnet Jesus, «fordi han skal frelse sitt folk fra deres synder» (Mat 1:21).

Nå speider han etter deg – og alle verdens milliarder mennesker – og spør om du vil gi ham rom i ditt hjerte.

Ingar Gangås

Gå til Betlehem og se!

Av Gunnar Nilsson

«For se, jeg forkynner dere en stor glede – en glede for alt folket. I dag er det født dere en frelser, som er Messias, Herren – i Davids stad. Og dette skal dere ha til tegn: dere skal finne et barn som er svøpt og ligger i en krybbe.»

Luk 2:10-12

Det er så lett at dette med julen, med Jesu fødsel, bare blir en søt og stemningsfull historie. Men det var slett ikke så stemningsfullt det som skjedde da Jesus ble født til vår jord. Kristendommen er meget jordnær i sin virkelighetsbeskrivelse, og er ikke så «from». Det var helt sikkert ikke så stemningsfullt å bli tvunget av okkupasjonsmakten til å legge ut på en reise på et esel da fødselen nærmet seg, heller ikke da fødselsveene begynte og de ikke visste hvor de skulle ta inn og de ble henvist til en kald og ikke så helt ren stall – og ikke ha noen annen seng å legge den nyfødte i enn en krybbe. Hvem kunne ane at det var Guds sønn som ble født på denne måten, at han skulle komme i en slik fornedrelse? Men slik har kristendommen fått vandre, slik

har den gått gjennom snørike alper og gjennom mange farer, oftest i enkel og foraktet menneskelig skikkelse. Slik har den kommet også til oss i det kalde Norden. I Jerusalem i tiden omkring Jesu fødsel ble det nok feiret fine og vakre gudstjenester, både med røkelse og trompeter, men Guds rike lå skjult i et lite barn i et uthus i Betlehem. For å kunne se dette, kreves det øyne som er blitt åpnet, for ellers ser man ikke noe stort i det uten bare en fattig, stakkarslig familie som er blitt oppgitt av både Gud og mennesker.

Englene bar bud til hyrdene om en glede for alt folket. «I dag er det født dere en frelser, som er Messias, Herren – i Davids stad. Og dette skal dere ha til tegn: dere skal finne et barn som er svøpt og ligger i en krybbe». Dette kan vi forstå slik som Martin Luther sier: «Tegnet, svøpet, er Den Hellige Skrift. Der er den kristne sannhet innsvøpt. Der finner vi troen beskrevet». Krybben er da forsamlingen. Nå fantes det mange krybbes i Betlehem da Jesus ble født, men Jesus lå ikke i dem alle. Slik er det også i dag. Det må ligge så

Innholdsfortegnelse – Lov og Evangelium, desember 2011

Kristus-statuen. Av Ingar Gangås	side 2
Gå til Betlehem og se! Av Gunnar Nilsson	side 3
Ordet ble kjødt. Av Ingar Gangås	side 6
Marias lovsang. Av Per Bergene Holm	side 8
Hjem fra Kina (III). Av Ingar Gangås	side 12
Glimt fra Sør-Amerika. Av Ingar Gangås	side 17

**Vi ønsker
alle våre lesere
en velsignet
julehøytid
og et godt nytt år!**

mange vakre barn som det bare vil i ulike krybber denne julen, men er ikke barnet svøpt i det rette lintøy, er det helt sikkert et falskt barn.

«Det folk som vandrer i mørket, skal se et stort lys» (Jes 9:2). Hvor hjelpeløst er ikke det folk som vandrer i mørket, for den som vandrer i mørket vet ikke hvor han går hen, han ser ikke. Vi mennesker havnet i mørket ved syndefallet. Da mistet vi den «gudligheten» vi ble skapt med, og vi fikk i stedet en likhet med djevelen, bortvendte fra Gud, så fremt denne likhet med djevelen ikke blir ødelagt og satan utdrevet av hjertet. Dersom ikke Jesus blir født, ikke bare i Betlehem, men også i våre hjerter, har vi ingen del i, eller trøst av Jesu legemlige fødsel. Merk deg dette, og hør det – i Jesu navn: Blir ikke Jesus født i ditt hjerte, så har du ingen del i ham! Ingen må tenke: hvorfor er det så nødvendig at Jesus fødes i meg? Jeg trøster meg med at han for min skyld er født av jomfru Maria, at han led og døde, og vant meg retten til å bli et Guds barn. Når jeg tror dette, så behøves det ikke noe mer. Det er visselig slik at dette er store velgjerninger, men du bedrar deg

selv dersom du tror at den nye fødsel er unødvendig. Det er sant at Kristus har sonet all synd, men du har ingen del i denne forsoning om du lar din syndige natur som du har arvet i fødselen, ditt kjødelige sinnelag som du hadde med deg inn i denne verden, få herske og råde hos deg. Det er også sant at Kristus gjennom sin fødsel har gitt deg rett til å bli et Guds barn, men hva hjelper *det* om du ikke benytter denne mulighet, og gjennom troen, som virkes gjennom den nye fødsel, forener deg med Kristus?

Hyrdene fikk bud om en stor glede, men de nøyde seg ikke med *det*. De gikk straks. «La oss gå rett til Betlehem og se dette som har skjedd, det som Herren har kunngjort oss» (Luk 2:15). De skyndte seg avgårde.

Det er ikke meningen at vi skal stå på lang avstand – stå som tilskuere til alt dette – men vi skulle gjøre som hyrdene. Ja, la oss stå opp og gå til Betlehem og se det som der har skjedd! Gå også du fram til krybben og se Guds sønn, din frelser, der han ligger svøpt på halmen. Løft ham opp i din favn og se hvordan han av kjærlighet ler mot deg – Frelseren. Har du tatt imot hans frelse?

Tenk om han kunne gis bort av mennesker! Da vet jeg at jeg ville gitt ham som julegave til alle dere som leser dette. Dersom han kunne vinnes og gis bort gjennom et ønske, å, hvor gjerne jeg ville ha ønsket ham inn i dere alle. Men det skjer ikke gjennom andres ønsker, om jeg så skrev slike betraktninger i tusen år, nei, det kan bare skje

Carl Bloch
(1870):
«Kristi fødsel»

ved at Jesus fødes i deres hjerter, og bare ved at dere blir født ved Guds Ånd og Ord. Og da kommer dere også til å få kjenne fødselssmerten.

Ja, gå til Betlehem og se! Der finner du en bit av himmelen allerede her på jorden. I all enkelhet – der er det lukt av stall – en høytid og en glede over all forstand. Men tenk på omkostningene. Om du går inn der, kommer aldri lukten av stall til å forsvinne av dine klær så lenge du vandrer i denne verden. «Dette har jeg talt til dere for at dere ikke skal ta anstøt. De skal utstøte dere av synagogene. Det kommer en tid da hver den som slår dere i hjel, skal tro at han gjør Gud en dyrkelse. Og dette skal de gjøre fordi de ikke kjenner Faderen og heller ikke meg» (Joh 16:1-3).

Da man feiret de store høytidene i Jerusalem, opplevde man allerede i den gamle pakts tid en stor glede, så stor

at man så fram til neste gang, og derfor brukte de hilsningsordet: Neste år i Jerusalem! Det var deres stadige ønske å treffes neste år i Jerusalem. Når vi i dag ser Jesusbarnet som ligger i krybben, synes det for meg som han sier akkurat den samme hilsen til oss alle: «Neste år i Jerusalem!». Venner: Neste år i Jerusalem – den evige staden – det himmelske Jerusalem!

«Ære være Gud i det høyeste, og fred på jorden». Amen!

L&E

Møter

Januar

8. Sannidal kl. 15.00
Per Bergene Holm

27.-29. Bibelhelg, Kvelde
Ingar Gangås

Ordet ble kjød

Av Ingar Gangås

«Og Ordet ble kjød og tok bolig iblant oss. Og vi så hans herlighet, en herlighet som den en enbåren Sønn har fra sin Far, full av nåde og sannhet.»

Joh 1:14

Ordet ble menneske

Jesus kom for å bo iblant oss. Uttrykket «tok bolig» iblant oss kan oversettes «slo opp sitt telt» iblant oss. Det får oss til å tenke på tabernaklet i den gamle pakts tid. Da Moses var ferdig med tabernaklet, kom Herrens herlighet og fylte det (2Mos 40:34). Da Jesus ble født, kom han hit til jord med Guds herlighet. Jesus ble et virkelig, sant menneske, født av jomfru Maria. Det var ikke mye ytre rikdom og prakt omkring hans fødsel, men han bar like fullt med seg Guds herlighet. Derfor står det at Herrens herlighet lyste omkring hyrdene på Betlehemsmarken da englene forkynte dette veldige som var skjedd (Luk 2:9).

Uten synd

At Jesus ble sant menneske, betyr ikke at han ble født som et syndig menneske. Han var uten synd. Derfor kan det med rette sies om ham at han var et virkelig sant og helt menneske. At han ble kjød, betyr at han iførte seg vår menneskenatur for å fri oss fra fallet, og gjøre til intet den som hadde dødens velde, det er djevelen (Heb 2:14-15). Han kom som den andre Adam for å oppfylle loven i vårt sted, og ta straffen

for all vår synd. Himmelenes kongesønn gav avkall på å være Gud lik, og ble for en kort tid satt lavere enn englene, og måtte i alle ting bli sine brødre lik, for at han kunne bli en miskunnelig og trofast yppersteprest for Gud for å sone folkets synder (Heb 2:7-9; 17).

Forfatteren av Filipperbrevet sier det slik: «Han som da han var i Guds skikkelse, ikke holdt det for et røvet bytte å være Gud lik, men gav avkall på det og tok en tjeners skikkelse på seg, da han kom i menneskers liknelse. Og da han i sin ferd var funnet som et menneske, fornedret han seg selv og ble lydig til døden – ja, døden på korset» (Fil 2:6-8).

Vi så hans herlighet

Denne herlighet hadde han fra evighet av. I sin yppersteprestelige bønn sier Jesus til sin Far: «Jeg har herliggjort deg på jorden idet jeg har fullført den gjerning som du har gitt meg å gjøre. Og nå, herliggjør du meg, Far, hos deg selv med en herlighet jeg hadde hos deg før verden ble til!» (Joh 17:4-5).

Johannes var selv et øyenvitne: «Det som var fra begynnelsen, det som vi har hørt, det som vi har sett med våre øyne, det som vi betraktet og våre hender rørte ved, om livets Ord – og livet ble åpenbart, og vi har sett det og vitner og forkynner dere livet, det evige, som var hos Faderen og ble åpenbart for oss»

(1Joh 1:1-2). Han hadde sett hans herlighet, og var blitt overbevist om at Jesus var Guds Sønn.

Full av nåde og sannhet

«Nåde» betyr Guds kjærlighet til elendige og hjelpeløse. I vår daglig-tale hender det at vi bruker uttrykket «la nåde gå for rett». Da mener vi at en person må få slippe billigere enn han fortjener, og at vi ikke må dømme ham for strengt. Det bibelske uttrykket «nåde» er *ikke* slik å forstå. Når Bibelen taler om å få nåde, er det alltid satt i sammenheng med at Jesus ble vår stedfortreder. Jesus betalte din store syndegjeld, og tok straffen for den. Han gikk i ditt sted. Hver den som tar imot ham, blir tatt til nåde *for Jesu skyld*. Det er alltid tale om å få nåden tilregnet *gratis*, uten å ha fortjent den. Skriften kaller det en *gave*. Men glem ikke hva det kostet Jesus!

«Av nåde er dere frelst. Han oppvakte oss med ham og satte oss med ham i himmelen, i Kristus Jesus, for at han i de kommende tider kunne vise sin nådes overveldende rikdom i godhet mot oss i Kristus Jesus. For av nåde er dere frelst, ved tro. Og dette er ikke av dere selv, det er Guds gave» (Ef 2:5b-8).

«Sannhet» er den fullkomne åpenbaring av Guds evige råd til frelse. Denne sannhet er noe du virkelig kan stole på, i motsetning til alt annet som vakler i denne verden. Jesus er sannheten.

Vi skal merke oss at Jesus er full av både nåde og sannhet. De kan ikke

Hyrdene får englebesøk

skilles fra hverandre. Det går ikke an å ta imot det ene uten det andre. Du får ikke del i nåden uten å bøye deg for sannheten. Og du får heller ikke del i den virkelige og fulle sannhet uten at du kommer inn under nåden.

Jesus er full av nåde og sannhet. «Hos ham bor hele guddommens fylde legemlig» (Kol 2:9).

Vil bo i hjertet

Får Jesus ta bolig i ditt hjerte, har du alt du trenger for himmel og jord.

Enten bor Jesus ved troen i ditt hjerte, og da mangler du ingen ting, eller han står utenfor og banker på din hjertedør, og da mangler du alt!

L&E

Marias lovsang

Av Per Bergene Holm

«Den Hellige Ånd skal komme over deg, og Den Høyestes kraft skal overskygge deg. Derfor skal også det hellige som blir født, kalles Guds Sønn.»

Luk 1:35

Slik hadde engelen talt til Maria. Vi forstår lite av det guddommelige under, at Guds Sønn ble unnfanget i ei ung jentes morsliv, uten manns medvirkning, men ved Guds ord og Den Hellige Ånd.

Og engelen grep også tilbake til Det gamle testamentes løfter om han som skulle komme: «Se, du skal bli med barn og føde en sønn, og du skal gi ham navnet Jesus. Han skal være stor og kalles Den Høyestes Sønn. Gud Herren skal gi ham hans far Davids trone, og han skal være konge over Jakobs hus til evig tid, og det skal ikke være ende på hans kongedømme» (1:31-33).

Maria levde uten tvil i Det gamle testamentes løfter, og om hun ikke til fulle forsto – hvem kunne vel fatte det som ble sagt til henne – at hun skulle føde Guds Sønn, bli sin Herres mor – det vil si Guds mor slik Elisabeth sier i Luk 1:43 – om hun ikke skjønnte rekkevidden av det som ble sagt til henne, så er det tydelig at hun har trodd det som ble sagt, og har forstått at det som var unnfanget i henne var oppfyllelsen av Guds løfter i Det gamle testamente.

Maria ventet i likhet med mange andre gudfryktige kvinner i Israel på kvinnens ætt, løven av Juda, fredsfyrsten, Isais rotskudd, Davids sønn, som skulle komme til frelse for sitt folk.

Så opplever hun at en Herrens engel åpenbarer seg for henne, ei ung jente, jomfru, som ikke vet av mann, og engelen taler veldige ord om at Den Høyestes kraft skal overskygge henne, slik at hun skal bli med barn og føde Guds Sønn. Alle de løftesord som Maria hadde gransket og satt sin lit til, de er nå med ett blitt levende virkelighet.

Mange kvinner i Israel trodde løftene om barnet som skulle bli født, kvinnens ætt, og bar nok på en stille forventning: tenk om det var hun som skulle få denne nåde! Å være barnløs var en stor sorg, for da var en utelukket fra muligheten til å være Messias' mor. Vi ser i hele Det gamle testamente hvilken sorg og vanære det fulgte med å være barnløs. Velsignelsen og løftene var jo knyttet til avkommet, til kvinnens ætt. Å, hvor langt borte er vi ikke i dag fra å tenke slik, vi som dreper barnet i mors liv og ser på barn som en forbannelse. Nei, det er en velsignelse. «Se, barn er en gave fra Herren, livsfrukt er en lønn. Som piler i en veldig krigers hånd er sønner en får i sin ungdom. Lykkelig er en mann som har sitt koger fullt av dem! De blir ikke til

skamme når de taler med fiender i porten» (Sal 127:3-5). Ve oss når vi en dag skal tale med fiender i porten. Jeg tror ikke den dagen er langt borte.

Hannas lovsang

Vi har i Hanna et veldig uttrykk for hvordan en barnløs kvinne i Israel hadde det, og når vi hører Hannas lovsang når hun har fått Samuel, ser vi hvordan en troende kvinne i Israel tenkte omkring sin barnefødsel. Barnet bar bud om frelse, om ham som skulle komme. Det er som om Hanna i sin sønn ser Sønnen med stor S, han som skulle komme, Frelseren, Messias (1 Sam 2:1-10). Det er en slående likhet mellom Hannas og Marias lovsang.

Maria, med et barn under sitt bryst. Vi skulle tenke at den første tanke som meldte seg, var: Hva vil mennesker si og tenke? Men det er aldeles underordnet. Hun jubler ut i spontan glede over å ha blitt denne nåde og frelse til del som Gud fra evighet har lovet. «Min sjel opphøyer Herren, og min ånd fryder seg i Gud, min Frelser, som har sett til sin tjenerinne i hennes ringhet» (Luk 1:46-48). Vi kunne også lett tro at Maria skulle bli hovmodig og få store tanker om seg selv og sin egen verdighet. Men det Maria begynner sin lovsang med, er å opphøye Herren fordi han har frelst henne. Maria lovsynger ikke Herren i første rekke for den tjenesten hun har fått, men for den frelse hun er blitt delaktig i.

Tenk, han har sett til meg i min ringhet! Her er det ikke sin stand og stilling Maria i første rekke tenker på, men

hennes skrøpelighet. Maria var intet ubesmittet og syndfritt menneske. Hun var en synder som deg og meg, hun plagdes av sin synd. Derfor fryder hun seg også over at Gud er hennes frelser, fordi han har sett til henne i hennes ringhet, det vil si i hennes skrøpelighet, preget av synd og elendig som hun var.

Lovprisning av nåden

Selv om Elisabeth utbryter og sier om henne: «Velsignet er du blant kvinner!» (1:42), tenker ikke Elisabeth på hva Maria var i kraft av seg selv. Hun tenker på den nåde Maria er blitt til del og den store tjeneste hun er betrodde. Engelen som hadde åpenbart seg for Maria, sa heller ikke at Maria var blitt gjenstand for dette veldige under fordi hun fortjente det, nei, han sier: «Vær hilset, du som har fått nåde!» (1:28). Luther sier om dette: «Av dette må vi lære å akte Maria for et menneske som kommer til nåden, og ikke som den som skal utdele nåde». Maria er i seg selv ikke noe mer enn deg og meg, derfor er den Mariadyrkelse som vi kjenner fra historien og som er i ferd med å tilta hos oss i dag, avgudsdyrkelse.

Maria er ikke noe i seg selv og har ikke noe å rose seg av i seg selv. Hun var en fattig synder, som kjente på sin ringhet, men som av Gud fikk nåde og en veldig tjeneste. Det er ved Guds store undergjerning i Marias morsliv at Maria er velsignet framfor andre kvinner. Det er også det Maria sier: «Fra nå av skal alle slekter prise meg salig fordi han har gjort store ting mot meg, han,

den mektige, og hellig er hans navn» (1:48-49). Maria skal prises for Guds mektige gjerning. Hun understreker at det er han som er den mektige, han som er den hellige. Og hun skal prises salig fordi hun ble gjenstand for hans mektige gjerninger, og ikke for sin egen makt eller hellighet. Maria skal altså ikke prises salig på grunn av sin person, men på grunn av Herrens frelsesverk gjennom henne.

I Lukasevangeliet leser vi om ei kvinne som roper til Jesus: «Salig er det morsliv som har båret deg og det bryst som du har diet! Men han sa: Ja, salige er de som hører Guds ord og tar vare på det!» (11:27f.). Jesus understreker at det ikke er Marias person som gjør henne salig, men det frelsens under som ble åpenbart i verden gjennom henne. Det er barnet Maria bærer som er Marias salighet. Derfor måtte Maria som alle andre bli frelst ved tro på Jesus. Hennes morshjerte måtte gjennomstinges, de kjødelige bånd som bandt henne til Jesus som mor måtte skjæres av, så hun som alle andre måtte lære Jesus å kjenne som sin frelser og herre, sin stedfortreder og sitt sonoffer. Maria var selv en som trengte til nåde og frelse.

Her i sin lovsang ser vi hvordan Maria lovpriser Gud for den frelse hun har blitt til del gjennom det barnet hun bærer under sitt bryst. Det gjør hun ved å vise tilbake til de frelsesgjerninger Gud tidligere hadde vist mot sitt folk. Slik er Gud, en som støter den mektige ned av sin trone og opphøyer de små. Det er Marias håp og visshet. Og den

frelse som Herren nå skal virkeliggjøre gjennom det barnet hun bærer, den er av samme art, det er en frelse for den hungrende og fattige. «Hans miskunn er fra slekt til slekt over dem som frykter ham» (Luk 1:50). Legg merke til hvordan Marias tro hviler på Herrens gjerninger i fordums tid. Slik han har vist seg å være, miskunnelig og trofast, slik er han, slekt etter slekt, uten forandring og skiftende skygge, overfor dem som frykter ham. Tenk om du og jeg kunne lære av Maria å lese Skriften slik, trøste oss til Guds miskunnets gjerninger, at han er slik han har vist seg å være. Har du lært Gud å kjenne av hans gjerninger mot Abraham, Jakob, Rut, David osv., ja, så er han den samme i dag, mot deg. Det var Marias håp, det holdt hun opp for seg og satte sin lit til, det priste hun Gud for.

Marias store trøst og takkeemne er at Herren ser til den ringe. Det er ikke den mektige, den rike og selvhjulpne, men den fattige, den elendige, den som er liten og i nød, den hungrende, som Herren viser sin miskunnhet mot. Det er Marias lovsangsemne framfor noe. Og det er en slik frelser hun bærer under sitt bryst. Det er hun forvisset om. Derfor fryder hun seg. Maria regner seg selv som en av disse små, en av disse hungrende og elendige som nå har blitt opphøyet og mett med gode gaver. Hanna sa det slik, i sin lovsang: «Han reiser den ringe av støvet. Han løfter den fattige opp av smusset for å sette ham hos fyrster og gi ham et ærefullt sete» (1Sam 2:8). Eller som det står i

Carl Bloch (1866): «Marias besøk hos Elisabeth»

Salme 113:7-8: «Han som reiser den ringe av støvet, og løfter den fattige fra søppelhaugen, for å sette ham hos fyrster, hos sitt folks fyrster». Det var Hannas, og det var Marias lovsangsemne.

Er det også din lovsang, at Herren har sett til deg i din ringhet, at han har tatt seg av deg der du sitter på søppelhaugen, og satt deg hos fyrster? Slik er Jesus, slik er frelsen i ham. Her ligger lovsangsgrunnen. «Han drog meg opp av fordervelsens grav, av den dype

gjørmen. Han satte mine føtter på en klippe, han gjorde mine trinn faste. Han la i min munn en ny sang, en lovsang for vår Gud» (Sal 40:3-4).

Hva dreier lovsangen seg om? Herrens forunderlige frelse – Jesus. Er Jesus ditt hjertes lovsang, ditt håp, din frelsesvisshet? Da kan du med Maria bryte ut i lovsang og prise deg salig. Om du er ringe og kjenner på skrøpelighet, om du sliter med synd og er hardt prøvd med motgang og lidelse, at du sitter på søppelhaugen, ditt eget fordervede kjøds søppelhaug – ja, bedre er det ikke med oss, den fordervelsens avgrunn og det gjørmedyp som vårt kjød og hjerte er, et avgrunnsdyp hvor det veller fram mord, hor, utukt, tyveri, falskt vitnesbyrd, spott – så kan du likevel bryte ut i lovsang, for i Jesus eier du ham som frelser deg fra deg selv, fra din synd og skrøpelighet, og så setter han deg sammen med seg i herlighet. Du får del i hans kår, hans rettferdighet, hellighet, syndenes forlatelse og evig liv.

Men skulle du kjenne deg salig på noen annen grunn, mener du at du er verdig til lov og pris ved noe i deg selv, skulle du være rik og uten trang til frelsen i Jesus, ja, så må du gå tomhendt bort. Slik er Gud, og slik handler han. «Hungrende mettet han med gode gaver, men rikfolk sendte han tomhendte bort» (Luk 1:53).

Måtte vi være blant dem som priste Gud for hans frelse i Jesus Kristus, priste oss salige på grunnlag av at han i Jesus har sett til oss i vår ringhet og reist oss opp fra støvet og satt oss hos seg i herlighet.

L&E

Hjem fra Kina (III)

Av Ingar Gangås

«En gråtung og kjølig oktoberdag 1946 landet et lite tomotors propellfly ved Bromma lufthavn nær Stockholm. Den lange flyturen fra Østen er over – uten uhell av noe slag. Motorene slås av. En dør svinges åpen og en trapp trilles borttil. Meget langsomt ned trappen kommer seks norske misjonærer. Jeg var en av dem».

Slik skriver Asbjørn Aavik i boken «Grotid i storm» (Lunde forlag, Oslo, 1982). Vi har fulgt noen av de norske misjonærene som ble værende i Kina og Manchuria under andre verdenskrig – lenger enn de hadde tenkt. Det er ikke bare den spennende og rørende historien som har gjort at dette har fått sin plass i bladet. Vi trenger å lære at Jesus kaller oss til sine etterfølgere. Det å være et medlem i en eller annen misjonsorganisasjon eller i et kirkesamfunn trenger ikke være det samme som å være en sann Jesu etterfølger. Jesus kaller oss til å være hans tjenere. Omkostningene kan bli store. Men velsignelsen ved å følge Mesterens kall lar seg ikke måle. «De som sår med gråt, skal høste med fryderop. De går gråtende og bærer den säd de sår ut, de kommer hjem med fryderop og bærer sine kornbånd» (Sal 126:5-6).

I denne artikkelen skal vi følge de seks siste misjonærene fra Misjons-sambandets felt i Kina på deres hjemreise. Den ene av dem, Johannes

Maudal, ville så gjerne rekke hjem til sønnens konfirmasjon. Adskilt fra familien hadde han ikke møtt sønnen sin på åtte år. Hjemreisen ble en kamp mot klokka. Vi lar Asbjørn Aavik fortelle videre. Noen avsnitt må vi la ligge på grunn av plassen i denne artikkelen. Leseren anbefales å lese hele boken.

«Hva hadde hendt?

Jo, dette:

Da krigen var over og verden etter hvert falt til ro, fikk misjonslederne i Norden en ny hodepine: – Hvordan få hjem misjonærene fra fjerne misjonsmarker? Disse mange som grunnet verdenskrig hadde vært avskåret fra hjemmeopphold, og slik stått flere år over planlagt periode. Og videre – hvordan få sendt ut nytt mannskap for avløsning slik at tjenesten kunne fortsette?

Kjøp et fly

I denne krise var det at misjonsledere i Norden fikk en kongstanke: – Enn om vi satset på et fly? I krigens siste fase var det jo flyene som bar de tyngste byrdene – kom hurtigst til fjerne mål og gav hjemland mang en ærefull seier.

Resultatet av de mange reiser til Sverige, Danmark, England og Tyskland, ble at de tre misjonsselskapene i Norden, Det Danske Misjonsselskap, Svenska Kyrkans Mission og Det Norske Misjonsselskap gikk sammen om å kjøpe et fly.

Flyet var en DC Douglas maskin – uten isolering. En krigens transport-maskin. Propelldrevet. To motorer på til sammen 2 400 HK som utviklet en marsjfart på 280 km pr. time i 2 500 meters høyde.

I Sverige ble flyet isolert, ominn-redet og fikk gode seter til 22 passasjerer. «Ansgar» ble navnet – oppkalt etter Nordens apostel. Et Nordens misjonsfly.

Avreise

De siste til å forlate Kina-feltet var disse seks: Johannes Maudal, Malena Opstad, Gudrun Follesø, Valborg Moi, Sigrunn Omestad og Asbjørn Aavik.

En husbåt tok oss ned Hanfloden til den store strategiske byen Hankow. I fredelige år brukte det herfra gå store, brede, engelske dampbåter nedover til havnebyen Shanghai.

Men ingen slike passasjerbåter fløt lenger. Alt var blitt borte i en vond krig. Så stod vi fast – utålmodige etter å komme videre – hjem til våre kjære i Norge. Helt til en hyggelig og grei amerikansk offiser grep inn for å hjelpe oss.

Han hadde tid til å lytte.

– Fantastisk!, utbrøt han.

Vi fortalte ham om våre åtte år i innlandet.

– Dette må ordnes!

Så forsvant han i en uniform som fortalte om ganske høy grad.

Neste morgen ringer han Lutheran Home hvor vi bodde:

– Alt i orden. Dere skal få bli med et av våre transportskip, en militær

farkost som alt i morgen kaster loss for Shanghai. Kan ikke love dere verken køyplass eller salong, men mat skal dere få.

Et telegram til Shanghai

I bortimot halvannen måned gikk vi her i denne larmende byen og ventet på videre transport. En dansk gruppe på en femten-tyve voksne pluss barna, og vi seks norske, ble i grunnen sveiset sammen i en felles anstrengelse og venting på å komme videre.

Men nettopp det var den store knute som ingen kunne løse. Helt til det plutselig en dag kommer et telegram fra Oslo:

– Ansgar til Calcutta. Ikke Shanghai. Prøv transport dit. Venting i Calcutta begrenset. Svar. Tormod Vågen.

Noenlunde likt budskap kom også til de ventende danske medarbeidere.

– Men til Calcutta?

Dagen ble i sannhet hektisk. Likeså de som fulgte. «Begrenset ventetid» lå truende i våre sinn. Hjelpen kom i siste liten ved en amerikansk offiser med ganske høy grad. Etter mange telefoner og mye jeepkjøring fra kontor til forlegning, fikk han endelig løfte på at vi skulle få lov til å bli med et kinesisk transportfly som skulle fly tomt til Calcutta for å hente inn utstyr til den kinesiske armé.

Militærflyet vi dagen etter kom om bord i, var selvsagt propelldrevet. To-motors. Gammelt, men for oss et vidunder som skulle ta oss ut av landet til et møte med «Ansgar». Nedslitt og dårlig vedlikeholdt var sikkert denne

vår farkost. Vi fikk to–tre ekstra stopp underveis. Måtte ned for reparasjon. Jeg fulgte litt med i dette. Ved en av våre stopp så jeg en av mannskapet surre et eller annet i motoren sammen med ståltråd. Og den unge kinesiske flymekaniker gjorde denne surringen så godt at det holdt til vi tok land på ett hjul og humpet litt svekket inn en rullebane i Calcuttas lufthavn med så merkelig og mystisk et navn som Dum Dum.

Og parkerte like i nærheten av et annet fly.

En dansk misjonærmor ser ut sin rute:

– Ansgar!

Det kom som et rop. Hun hadde sett flammeskriften langs en flykropp og nordiske flagg i sterke farger. Så slo hun hendene for ansiktet i hikstegråt.

En liten sønn kom bort til henne:

– Ikke gråt, mor...

Da åpner hun armene og tar sitt barn med inn i stille hulken.

Kairo

Under ventetiden i Shanghai sier Johannes Maudal plutselig en kveld vi to gikk en luftetur:

– Jeg skulle jo vært hjemme til sjette oktober.

– Hvorfor nettopp den dagen?

– Det er søndag, og den dagen skal Inge, eldstegutten vår, konfirmeres.

Etter dette ble det merkelig stille mellom oss i en sen vandring den svale og gode kvelden etter stier ved en stor og vid park.

– Ja, tenk om vi rakk til Norge da...

Og etter en pause og mange skritt:

– Jeg ber om det...

Mer ble ikke sagt i vår vandring videre, men noe ligger i sinnene våre, noe arbeider seg frem og tilbake mellom øst og vest. På åtte år hadde ikke Johannes sett sin sønn Inge. Sjette oktober konfirmant.

Vi skulle overnatte i Kairo, Egypt. Et lite tomotorsfly som Ansgar hadde jo ingen jetfart. Stopp ble det jo underveis fra India for påfyll av drivstoff etc., men nå i Kairo måtte det bli en hviledag for mannskapet. Skandinavia hadde jo ingen nythvilde å sette inn her i denne delen av verden, hviledagen ble også god for en av våre «søstre», Gudrun Follesø, som ved den tid ikke var så helt sterk etter de mange års slit blant syke i Kina.

– Skal vi gå en liten tur?

Det er Johannes. Vi møttes i resepsjonen i det store, moderne hotellet.

Merker meg at Johannes sakner skrittene litt ved hver urmaker eller klokkeforretning vi kommer forbi. Stanser så ved en, den fineste og mest opplyste så langt:

– Her går vi inn.

Og en far velger ut et fint armbandsur til en sønn som skal konfirmeres.

Underveis tilbake til hotellet:

– Undres om jeg rekker hjem... Inge skulle fått dette på dagen.

Og like innenfor hotelldøra som en ung, mørk gutt i hvit uniform med gull hadde slått opp for oss:

– Jeg ber fortsatt om det, men nå spøker det med tiden. Denne hviledagen her...

*Misjonsflyet
Ansgar, 1946.*

Vi bodde fint denne dagen og disse to nettene i Egypt. Jeg nevnte det for flykapteinen på Ansgar, mannen fra Sverige som ordnet med alt for oss underveis.

Et smil tilbake:

– Vi har en ordre. Norden vil at dere, etter alle disse mange år ute, skal bo slik.

Stockholm

Bromma lufthavn.

Der landet vi. Ja, før vi ankom Kastrup hvor vi tok farvel med våre danske venner, sa kapteinen til oss norske:

– Nå kan dere velge om dere vil fly direkte til Norge eller veien om Sverige, hvor vi har vår hovedbase. Vi valgte Bromma.

Kom nemlig fra Kinavarme. Hadde entret Ansgar i India i tynt sommertøy. Og nå på dansk asfalt. Vi hutret og frøs i en nordisk høst.

Derfor Bromma og Stockholm. Vi visste at i Norge var det fortsatt stor varemangel. Sverige rikelig. Tenkte og-

så på våre kjære hjemme. Nå kunne vi kjøpe noe med til dem. For min del kom jeg ned flytrappa i solhjelme og et reiseteppa fra Ansgar over skuldrene. Reportere og fotografer fra Stockholms-aviser var møtt opp. Dagen etter ble jeg stukket en slik avis i handa. Et stort foto av undertegnede ned trappetrinn, og under:

– Inte reda för kylan på Bromma!

Telefon fra Kastrup til hovedkontoret til misjonen i Grensen 19, Oslo. Derfra ny telefon til Fosterlandsstiftelsens kontor i Stockholm om noen kunne møte oss, ordne med overnatting og låne oss de penger vi hadde bruk for.

Lørdag 5. oktober

Fra Ansgar, underveis fra Kastrup til Bromma, ble det sendt telegram (eller var det pr. flytelefon?) til Fosterlandsstiftelsen om å bestille billett med nattoget samme kveld til Oslo. Også soveplass. Johannes Maudal hadde vært en tur innom førerkabinen og bedt om dette. Også gitt mannskapet grun-

nen, og uniformene ved spak og instrumenter tente med en gang:

– Ta det lungt! Ni skal räcka hem i god tid! En affär ock i Kungsgatan för en ny kostym för festen...

Mannen ved spaken har oppdaget misjonærens tynnslitte sommerbukse. Så gir han mer gass. To propeller hiver oss inn i kjølig nordisk luft. Kutter våre siste mil i ørsmå biter. Skreller oss mot et mål.

En svensk misjonsvenn hadde parkert sin bil ikke langt fra vår landing. I en lomme hadde han togbilletten til Johannes. De kjørte bort med det samme. Om det ble noen tid for Kungsgatan før avgang, husker jeg ikke.

Søndag morgen sjette oktober

Johannes Maudal steg av på Strømmen stasjon. Han rakk sitt hjem for en litt sen frokost før familien kjørte til kirken.

Konfirmasjon.

Alt i ett måtte Inge opp med venstre handa. Et nytt, moderne ur blinket om handleddet!

Og til meg på hotellet, like før frokost, en telefon:

– Du er vel klar over at du skal tale nå i formiddag i Betlehems kyrkan?

– Nei...

– Da glemte vi å si fra til deg i går. Får tilgi oss det. Jo, vi ringte Tormod Vågen i Oslo. Avertér Asbjørn Aavik, sa han. Og det har vi gjort. Altså klokka elleve.

Et lite klikk i telefonen da røret ble lagt på, og så satt jeg der nokså tafatt. Landet kvelden før i solhjem og tropeklær. Men jeg hadde glede av å stå på Rosenius' gamle prekestol. Bare *det* en opplevelse.

Tårer i tellerskritt

Fra hotellet vårt i Stockholm ringte jeg til Fjellhaug Misjonsskole i Oslo. Vi hadde ikke telefon hjemme. En elev gikk bud de 10–15 minutter til Ulvenveien 50 (nå Dag Hammarskjøldsvei) for å hente Ragna. Så kimte telefonen på mitt rom. Etter åtte år hørte jeg atter den kjære stemmen. Og så... åpen linje... tellerskritt uten ord. Stemmer kvaltes liksom.

Men sinnene roet seg.

– Er det noe spesielt jeg skal kjøpe med?

– Noe til barna. Stoff til kjoler. Noe varmt og godt for vinteren Du har jo fire som venter.

– Nei, fem.

– Ja, har du nok penger, så kjøp kjoletøy til meg og. Noe varmt, sterkt og godt for vinteren.

– Jo, vi får låne av Fosterlandsstiftelsen. Tormod Vågen har ordnet for oss.

Etterskrift

Omkring 1000 år før vår landing hadde *Nordens apostel, Ansgar*, tatt land med båt ikke så langt unna Bromma. Han hadde et oppdrag fra paven om å kristne Norden. I året 929 bygde han det første gudshus i Sverige. Det var i Birka ved Mälaren. Da var han 28 år gammel». *Slutt*

Glimt fra Sør-Amerika

Tekst og foto: Ingar Gangås

«Og han sa til dem: Så står skrevet, at Messias måtte lide og oppstå fra de døde på den tredje dag, og at i hans navn skal omvendelse og syndenes forlatelse forkynnes for alle folkeslag, fra Jerusalem av. Dere er vitner om dette.»

Luk 24:46-48

Oppdraget har gått i arv. Kallet nådde oss – her i det ytterste Norden. Det står fortsatt ved lag. Evangeliet om Jesus skal forkynnes for alle folkeslag – over hele jorden – og så skal Jesus komme igjen.

Mor og barn på vei til katolsk messe

Inka-indianernes etterkommere

På tur til Bolivia og Peru i oktober fikk jeg se det på nært hold. Evangeliet går fram blant quechua-indianerne – én av mange folkegrupper som det nå drives misjon iblant. De bor på høyslettene og bortgjemt i fjellheimen, mange i 4000–4500 meters høyde. Migrasjonen inn til byene er påtagelig. Derfor haster det med å nå dem.

I dag antas det at til sammen 4–5 millioner mennesker taler quechua, som er regnet som inka-folkets språk helt fra inka-tiden. Etterkommerne bor i Peru og deler av Bolivia, Ecuador og Argentina.

Litteraturspredning

Quechua-indianerne har fått Bibelen på sitt morsmål. De har ikke noen lang tradisjon for lesing på sitt eget språk. Men Ordet når hjertene. Det er behov for traktater og mindre hefter. I samråd med de lutherske kirkene i området ble det foreslått å oversette fire hefter som allerede finnes på spansk. Disse er: «Lov og Evangelium i forkynnelsen» av Carl Fr. Wisløff, «Syndenes forlatelse» av Carl Olof Rosenius, «Om jeg bare kunne tro» av Ole Hallesby og et hefte om dåpen av Josef Imberg. Alle disse skriftene har hatt god inngang på spansk. Hvert av heftene – som det er ønskelig skal komme ut som en serie – vil de gjerne ha trykt i 5 000 eksemplarer. →

Sanginnslag under bibelkurset

Bibelkurs i Arequipa

Et av høydepunktene var å møte Lekmannsmisjonens tidligere samarbeidskirke i Peru. De var samlet til et bibelkurs som gikk over tre dager, fra fredag til søndag. Mellom undervisningsøktene var det god tid til kaffepauser og middagsservering. Både små og store, unge og eldre var med. Det var åpent å tale, og det var godt å kjenne de helliges samfunn.

Miguel Curse, som nå er leder for flokken, fortalte at de har begynt med fast lørdags-undervisning i sentrums-menigheten på kveldstid. Flere av de unge benyttet seg også av et tilbud om å lære å spille på et instrument.

Det var mange som spilte på gitar til forsamlingssangen. Andre instru-

ment var charango, mandolin og orgel. Noen av melodiene kjente vi igjen fra vår egen sangbok-tradisjon.

På søndag formiddag var det fellesmøte for de tre forsamlingene i byen. Møtet varte i godt over tre timer. Det var hilsninger og sanginnslag fra flere etter talen. Sangen gikk på spansk og noe på quechua.

Radiosendinger

Taleopptak og sang blir kringkastet fra menighetens radiosender hver dag. Medarbeiderne skifter på å være radiovakt og produsent. Hele 15 timer i døgnet kunne Arequipas vel 1 million innbyggere lytte til denne radiokanalen, fra klokken fem til åtte om morgenen på quechua, deretter på spansk, og så på quechua en times tid igjen. Pro-

grammet var enkelt. Det var stort sett tale og sang hele dagen igjennom.

Gå ut i all verden!

Det var oppmuntrende å møte trossøsken som samlet seg regelmessig for å høre Guds ord. I et quechua-distrikt i Bolivia fortalte lederen at de kunne være opptil fem hundre samlet til møtehelg eller «fiesta cristiana» som de gjerne kaller det. Da kom de fra landsbyene rundt, de fleste til fots. De satte opp telt til å ha møtene i, som kunne vare i timevis. Flere taler, vitnesbyrd og mye sang. Charango er det mest brukte instrumentet. Det går helst på strengeinstrumenter. Hver enkelt hadde med mat, som de delte med hverandre. Men nå har mange flyttet til storbyen Potosi, så det var sjeldnere at de samlet så mange.

Matpause under bibelkurset

Fra en husmenighet øverst i Potosi – en «avlegger» i 4 200 meters høyde – lød det evangelisk sang. Tjue personer stuert sammen på et lite rom. Et minne for livet.

L&E

Quechuakvinner med «awayo» på ryggen

B ØKONOMI
ECONOMIQUE

NORGE P.P. PORTO BETALT

Returadresse:
Lov og Evangelium
Rølfesnes,
5420 Rubbestadneset

Vennligst gi ekspedisjonen beskjed i god tid ved adresseforandring!

Søvnens tid

Foto: Ingar Gangås

Denne karen, på et torg i byen Potosi, Bolivia, «fanget» jeg midt i en liten blund. Det er lett å gli inn i søvnen...

I.G.

«Vær på vakt, våk! For dere vet ikke når tiden er nær.» Mar 13:33

«Og dette må vi gjøre, da vi kjenner tiden, at timen er inne da vi må våkne opp av søvne, for frelsen er oss nærmere nå enn da vi kom til troen. Det lir med natten, det stunder til dag.» Rom 13:11-12